

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0246
Dok.: BBB40428

Besvarelse af spørgsmål nr. 19 af 18. april 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (L 217).

Spørgsmål nr. 19:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 12/4-06 fra International Commission of Jurists, Danish Section c/o advokat Henrik Andersen, Lind & Cadovius, jf. L 217 – bilag 15.”

Svar:

1. International Commission of Jurists (ICJ) har i den nævnte henvendelse anført en række bemærkninger vedrørende den foreslåede nye bestemmelse i retsplejelovens § 783, stk. 2, om kendelse ”på person”.

ICJ foreslår for det første, at ”aflytning af tilfældige personer, der ikke er involveret i den mistænkte kriminalitet, ikke skal være omfattet af den foreslåede bestemmelse”.

Justitsministeriet kan om dette spørgsmål henvise til besvarelserne af spørgsmål nr. 4 og 92.

Det foreslås dernæst af ICJ, at ”det tydeliggøres, at Politiets Efterretningstjeneste ikke på grundlag af en personkendelse kan foretage aflytning af læger, advokater, præster mv.”.

Justitsministeriet kan i den forbindelse henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. 110. Som det bl.a. fremgår heraf, indebærer den foreslåede bestemmelse om kendelse ”på person” alene ændringer i fremgangsmåden i forbindelse med indhentelse af retskendelse. Der er således ikke tale om, at politiet fremover vil kunne foretage telefonaflytning i videre omfang end i dag.

Spørgsmålet om, hvorvidt politiet på grundlag af en kendelse ”på person” f.eks. kan foretage aflytning af telefonsamtaler, som læger, advokater eller præster måtte deltage i, vil derfor – på samme måde som i dag – skulle afgøres efter retsplejelovens almindelige regler herom. Der hen-

vises i den forbindelse særligt til retsplejelovens § 782, stk. 2, sammenholdt med § 170, hvor det nævnte spørgsmål er nærmere reguleret.

ICJ foreslår videre, at ”Politiets Efterretningstjeneste konkret over for retten skal begrunde, hvorfor den brede regel om personkendelse skal bruges frem for den nugældende, snævre regel om telefonkendelse”.

Justitsministeriet kan om dette spørgsmål henvide til pkt. 4.2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget samt til besvarelsen af spørgsmål nr. 53.

2. ICJ foreslår endvidere, at Justitsministeriet redegør for, ”om der er støtte i den forfatningsretlige teori og praksis for den fortolkning, at kravet i grundlovens § 72 om en ”kendelse” inden meddelelseshemmeligheden gennembrydes er opfyldt, (i) såfremt der er tale om en ”generel kendelse” over for én person (den mistænkte), og (ii) såfremt aflytningen omfatter en anden person (den ikke mistænkte biperson), der ikke kommunikerer med den mistænkte, men hvis kommunikationsmidler den mistænkte kan tænkes at benytte sig af.”

Efter den foreslåede ordning vil retten ligesom i dag skulle efterprøve, om retsplejelovens almindelige betingelser for telefonaflytning mv. foreligger, jf. nærmere lovens §§ 781 og 782. Retten skal således bl.a. tage stilling til, om de fastsatte kriminalitets-, indikations- og proportionalitetskrav er opfyldt.

Er betingelserne for aflytning mv. herefter opfyldt, vil kendelsen betyde, at politiet kan foretage aflytning af de telefonnumre, i forhold til hvilke der efter politiets opfattelse er bestemte grunde til at antage, at der gives meddelelser til eller fra den mistænkte. Det vil i den forbindelse principielt være uden betydning, om de pågældende telefoner tilhører den mistænkte eller andre, herunder f.eks. den mistænkte kærester, nærmeste familie eller arbejdsplads.

Den pågældende kendelse vil således være afsagt såvel over for den mistænkte som over for andre, i forhold til hvis telefoner der er bestemte grunde til at antage, at der gives meddelelser til eller fra den mistænkte.

Justitsministeriet finder ikke, at der i grundloven eller den forfatningsretlige litteratur er belæg for, at en sådan ordning skulle være i strid med grundlovens § 72.

3. ICJ foreslår ligeledes, at Justitsministeriet i relation til ”personkendelser” redegør ”for lovforslagets forhold til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis”.

Lovforslaget indeholder redegørelser for forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for så vidt angår de spørgsmål, hvor det efter Justitsministeriets opfattelse kan anses for relevant, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.2 (teleobservation) og pkt. 6.3.2 (forstyrrelse af radio- og telekommunikation).

Med hensyn til den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 783, stk. 2, om kendelse ”på person” ved indgreb i meddelelshemmeligheden bemærkes, at der – som bl.a. fremhævet i pkt. 4.2.2 i de almindelige bemærkninger og i besvarelsen af spørgsmål nr. 4 – ikke er tale om at udvide politiets muligheder for telefonaflytning mv. i forhold til, hvad der gælder i dag, men alene om at ændre reglerne om proceduren for indhentelse af retskendelse.

Efter Justitsministeriets opfattelse rejser denne ændring ikke spørgsmål i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det tilføjes i den forbindelse, at Justitsministeriet ikke er bekendt med, at der skulle foreligge praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol af betydning for spørgsmålet.

4. ICJ foreslår endelig, at Justitsministeriet redegør for, ”om andre lande har indført – eller foreslået indført – sammenlignelige regler”.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at ministeriet ikke er i besiddelse af oplysninger herom.